

MIEROLAISEN TIE

TIMO
TYNKKYNEN

Timo Tynkkynen
Mierolaisen tie

omakustanne
Saarijärvi 2019

copyright: Sanasto

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, saksa
ISBN: 978-952-80-6162-5

SISÄLLYS:

1. Alkusanat	5
2. Elämän alkukankeutta	7
3. Nuoruuden hurmaa	33
4. Armeijan väreissä	50
5. Standard-bändi	72
6. Eräs itsemurha	101
7. Vesielämää	108
8. Nälkä	125
9. Katoamistempu	135
10. Linnareissu	152
11. Vapaana kaikesta	158
12. Hullujen huoneelle	168
13. Häätö muumilaaksosta	177
14. Teräsmies	185
15. Katkon ruusu	215
16. Maalaiselämää	229
17. Ratin takaa linnaan	250
18. Suuntaa hakemassa	272
19. Pitkä taival Jyväskylään	292
20. Käärmelaakso	304
21. Muutto Kuohun maisemiin	321
22. Sota jatkuu	331
23. Nollasta alkuun	336

24. Jäniksen vuosi	340
25. Lohikäärmeen vuosi	359
26. Korkeanpaikan leiri	383
27. Uusi elämä	398
28. Loppusanat	411

ALKUSANAT

Minulla pyöri mielessä monta kertaa omasta elämästäni kertovan kirjan kirjoittaminen, mutta en siinä päässyt kunnolla alkuun, kunnes vuonna 2011 minulle tuli äänilaiteongelmia silloin ainoan tietokoneeni kanssa, enkä voinut tehdä musiikkia, en säveltää enkä äänittää. Niin siis päätin aloittaa kirjoittamisen elämästäni, koska silloin oli eräänlainen kriisiaika elämässäni menossa ja kirjoittaminen tuntui terapeuttilta tavalta purkaa mieltään.

Silloin ensimmäisenä vuotena kirjoittelinkin aika paljon, mutta sen jälkeen tuli elämässäni paljon monenlaisia asioita ja tapahtumia ja kirjoittaminen jäi vähän niin kuin jäihin moneksi vuodeksi, ennen kuin pääsin sopivaan keskittyneisyyden tilaan ja innostuin kirjoittamaan kirjan valmiiksi asti.

Olen pyrkinyt muotoilemaan kirjassani esiintyvät henkilöt tunnistamattomaan muotoon pienillä nimenmuutosleikkauksilla niin, että kenelläkään ei ole syytä eikä mahdollisuutta alkaa intoilemaan jollakin rahan ahneella älyynväläyksellä yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisestä.

Kerron tässä kirjassani elämäni tärkeimpiä asioita ja tapahtumia pääosin kronologisessa järjestyksessä, vaikkakin

välillä hypin kirjoituksessani myös takaisin menneisyyteen ja joskus jopa tulevaisuuteenkin.

Kerron melko karujakin paljastuksia elämästäni, joista olisi helppoa paisutella meheviä otsikoita ja lööppejä roskalehtiin, mutta pidätän elämässäni tapahtuneista asioista kirjoitetussa muodossa ilmaisemani totuudet omiin tekijänoikeuksiini kuuluvina, joten yhtäkään lausetta ei pidä irrottaa kirjastani ja käyttää sitä johonkin minua kirjailijana tai säveltäjänä, tai muutenkaan kirjaani tai minua itseäni halventavaan tai vahingoittavaan tarkoitukseen eikä voittoa tavoittelevaan tarkoitukseen.

Laki tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin

1. luku 1 §.

Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 2 §, 9 §.

Kirjoitan tässä siis hyvinkin henkilökohtaisia asioita, joista jokaisella on mahdollisuus päästä tietoiseksi ostamalla tämän kirjan itselleen. Se on aika pieni hinta kuitenkin yli viidenkymmenen vuoden pituisesta elämänjaksosta. Näin ollen myönnän itselleni oikeuden olla puhumatta näistä tässä kirjassa julkaisemistani asioista enää missään muussa tilanteessa.

Rikoslaki, 24. luku, 8 §, 9 §, 10 §

ELÄMÄN ALKUKANKEUTTA

Äitini isä kuoli elokuun 27. päivä vuonna 1966. Hän oli ollut kova ottamaan viinaa ja usein oli humalassa hakannut kirveellä tuvan lattiaa ja pelotellut muun perheensä makuuhuoneeseen lukkojen taakse piiloon. Minä parkaisin ensihuutoni pari päivää myöhemmin klo 19:55 Savonlinnan keskussairaalassa.

Ensimmäinen sairastamani tauti oli kurkkutulehdus ja alkuun pääseminen elämässä oli muutenkin vaikeaa, sillä opin melko myöhään puhumaan, mutta puhumatta paras, ehkä minun olikin luovana ihmisenä käytettävä enemmän ajatteluun aikaa kuin puhumiseen. Vielä nykyäänkin ajattelen mieluiten kaksi kertaa asian, ennenkuin sanon sen ääneen.

Muut sisarukset tulivat perässä, veli vajaan vuoden kuluttua, sisko neljä vuotta sen jälkeen ja iltatähtenä vielä pikkuveli, 24 vuotta minua nuorempi, toinen musta lammas samaan perheeseen, niin siitä luultiin silloin nuorempana, kun oli lapsena aika kapinahenkinen. Lopulta kuitenkin aikuistuttuaan hän taisikin olla meistä kaikista viisain, nyt jo lukenut insinööriksi asti.

Varhaislapsuus sujui Saimaan saarella jotenkin, mitä en edes kunnolla muista, ennen kuin ollessani kaksivuotias setä ampui

itsensä aitan taakse pellolle. Setä huusi hirveällä äänellä ja juoksi pellolle ja silloin pamahti ja setä kaatui maahan. Minulta tämä salattiin aina 15-vuotiaaksi saakka, jolloin serkuiltani sain kuulla sen. Vanhempani eivät olleet uskoa, että myöhemmin kerroin muistavani koko tapauksen juuri siten, kuin se todella tapahtui. Sedällä oli sokeritauti ja sokeutuminen edessä, hän ei kestänyt sitä, mitä lie ollut iältään kolmenkymmenen kieppeillä.

Kertoi äiti sitten joskus myöhemmin, että setä oli lueskellut mustaa raamattua ja se kirja oli sittemmin polttamalla hävitetty. Mutta minua jäi vaivaamaan se, kun äitini kertoi, että setä kirosi minut ja veljeni. En päässyt siitä taakasta, ennen kuin vuonna 2000 mielisairaalassa.

On minulla vähän aiempikin muistikuva varhaisesta lapsuudesta, kun veljeni opetteli häkkisängyssä seisomaan. Siinä se lapsuus meni velipojan kanssa nahistellessa ja suurempi kohokohta oli se, kun kuultiin, että meille on tulossa sisko. Velipojan kanssa huudeltiin yläkerran uuninluukusta siskoa, kun sieltä kuului niin omituisia ääniä. Pulinat keittiöstä kantautuivat yläkertaan savuhormia pitkin, kun keittiön ilmanvaihtokanava oli samassa hormissa kuin yläkerran uunit. Kun sisko sitten tuli ja sille tukka kasvoi, leikittiin velipojan kanssa kerran parturia ja leikattiin siskolta tukka. Ei siitä häävin näköinen tullut ja tietysti saatiin äidin nuhtelut vaivannäöstä. Sisko kulki aina meidän poikien mukana samoissa leikeissä, vaikka oli niin paljon meitä nuorempi.

Sitten minulle tuli eteen kouluun lähtö. Minua se jännitti ja pelottikin aivan kamalasti. Kun toiset pojat pelasivat jalkapalloa koulun pihassa, minä seisoin rappujen vieressä ja pissasinkin housuihini, kun en uskaltanut mennä vessaan. En muutenkaan ole koskaan ollut mikään joukkueurheilija. Niinpä minun piti rampata sitten kasvatusneuvolassa, että saisin edes rahtusen verran itsetuntoa. Ainakin kasvoin myöhemmin pituutta niin paljon, että jouduin aikuisena katkaisuhuoltoon.

Kyllä se koulunkäynti sittemmin alkoi sujuakin, kun alettiin kantaa mukana pikkuautoja. Niillä oli kiva leikkiä ja kilpailla, keneltä löytyy hienoimmat autot.

Musikaaliset kykyni tulivat kyllä esille, lauloin nuotit koulussa oikein, sitä paitsi äitini kertoi minun jo ihan pikkuvauvana kätkeyessä ollessani potkineen musiikin tahtiin, taisinpa joskus täräyttää basaripotkuja kohdussakin.

Ja monet sanoivat, että olen perinyt edesmenneen setäni lahjat, hän oli vahvasti musikaalinen ja muutenkin taiteellinen, teki puusta vaikka mitä, veistoksia, huonekaluja, veneitä ja soittimia. En kuitenkaan mennyt ylimääräiseen musiikkikerhoon, vaikka sellainen olisi ollut tarjolla. Ajattelin, etteivät muutkaan pojat sinne mene, vaan joudun tyttöjen kanssa olemaan siellä.

Kyllähän niitä poikia sitten sinne meni, sellaisiakin, joilla ei juurikaan ollut nuottikorvaa eikä rytmitajua. Jälkeenpäin minua kyllä kadutti, että jätin ne tunnit pois.

Neljännellä luokalla minulle määrättiin silmälasit. Ne olivat kamalan näköiset muovisankaiset ja inhosin niitä yli kaiken. Pidin niitä vain tunneilla ollessani ja seitsemännellä luokalla jätin senkin pitämisen pois, kun häpesin niitä. Siitä seurasi tietenkin se, että jäin heti jälkeen toisista oppilaista ja laajat kurssit muutettiin suppeiksi tai keskitasoisiksi, sillä muuten olisin saanut monet ehdot. Oli minulla jo ala-asteella ihastuskin, eräs urheiluopiston rehtorin tytär. Sain siitä kyllä kuulla toisilta pojilta, taisivat olla kateellisia minun ruskeista silmistäni. Ipana varsinkin oli koulun kovis, joka kiusasi minua ja kavereitani ja kaikki sitten yhdessä kiusattiin kaikkein heikoimmin pärjäävää oppilasta. Sellainen siis oli nokkimisjärjestys, niinhän se yleensä tahtoo olla, että kiusattu kiusaa sitten muiden mukana kolmatta osapuolta, ettei itse joutuisi kiusatuksi.

Ala-asteen ylimpien luokkien opettajaa me kaikki kiusattiin, alkoholisti kun oli ja poltti tupakkaa, koulun ainoa miesopettaja.

Parhaat numeroni sain musiikissa, äidinkielessä ja kuvaamataidossa, mutta niissäkin piti yläluokilla tehdä toisista kaikenlaista pilkkaa. Piirtelin kuvia, joissa renkimme löi itseään kirveellä päähän ja kirjoittelin aineita, joissa pilkkasin luokkamme heikointa. Ei se raukka osannut vielä yläasteellakaan lukea kuin tavaamalla.

Yläasteelle meno tietenkin jännitti. Kun ensilumet tulivat, saatiin ne pelätyt mopopesut, mutta kerranhan se vain kirpaisi, ja oli helpotus, että nyt sekin kaste on ohi.

Mutta niitä rillejä en seitsemännellä luokalla enää käyttänyt, kun luokan tytöt ihastuivat minuun. En halunnut olla rillipää. Sitten lähestyi rippileiri ja pelkäsin, että en pääse ripille, jos siellä repuutan. Niinpä päätin hommata uudet lasit, paljon paremman näköiset kuin ne entiset, sellaiset metallisankaiset. Niitä sentään ilkesi pitää päässäänkin, ja aloin pärjätä jotenkuten koulussakin, mutta pahasti olin jäänyt jälkeen seiskaluokan sokkotuntien aikana. Kokeet ratkoin arviolta, en juuri koskaan tehnyt läksyjä tai lukenut kokeisiin.

Kotitaloustunneilla kirjoittelin leikkibändeillemme sanoituksia. Meillä oli vielä nukkeja, jotka olivat siinä vaiheessa rokkareita. Minun rakkain nukkeni oli jänisnukke, nimeltään Pupu, ja muidenkin sisarusten piti saada jänikset, veljelle tehtiin ja siskolle ostettiin.

Me ommelimme niille itse sukuelimet, laitoimme pari pyöreää nappia kiveksiksikin. Me ommeltiin itse niille jänisveljeksille isä ja äiti ja tehtiin vielä enokin. Eno oli James Robinson, Amerikasta tullut entinen rocktähti.

Nukkekotekakin meillä oli ja paljon muuta, mutta kun Ipana yllätti meidät kerran leikkimästä nukeilla, saimme hävetä silmät päästämme ja se touhu päättyi sitten siihen paikkaan. Siitä alkoikin sitten musiikkiura.

Jossain vaiheessa Elna-tädiltä katkesi saunareissulla verisuoni päästä ja Elna vietiin sairaalaan. Minä rukoilin ensimmäistä kertaa ihan tosissani Jumalaa. Pyysin että Jumala auttaisi Elnaa.

Yöllä yhden aikaan tuli sairaalasta puhelu, että Elna on nukkunut pois. Ymmärsin jo silloin sen, että Jumala vapautti Elnan kärsimyksistään, hänellä kun oli ollut todella paha nivelreuma.

Kaikki me tykkäsimme Elnasta, vaikka joskus Elna nuhtelikin meitä siitä, että käytiin ruokakomerosta varastelemassa pikkuleipiä. Äiti sanoi aina, että taas on komerossa käynyt kaksijalkaisia hiiriä.

Meillä oli melkoinen suurperhe, niin kuin siihen aikaan maalaiskartanoissa oli yleensäkin. Oli ukki, ukin veli, mummo, mummon sisko, renki, isä, äiti ja me kolme kakaraa.

Ukin veli kuoli jossain vaiheessa kun olin ala-asteikäinen, löytyi kesällä aitasta halvaantuneena, Aapeli nimeltään. Kaikki me tykkäsimme Aapelista, Aapeli oli sympaattinen meitä kaikkia kohtaan.

Kesäisin oli aina kohokohta, kun Raili-täti tuli Helsingistä meille kotipaikalle lomailemaan. Oli jotenkin hienoa, kun Raili poltti tupakkaa, se tupakanhaju vaan tuntui niin hienolta. Ja olihan Raili Helsingistä!

Joskus varastettiin Raililta parit tupakat ja oltiin puumajassamme muka polttavinamme. Itse aloitin

tupakanpolton vasta ammattikouluun mentyäni, kun muutkin siellä polttivat.

Tosin ostin ensimmäiset tupakkani ysiluokan luokkaretkellä, kun käytiin Uumajassa. Vetelin poskareita ja ehkä vähän keuhkoonkin, jopa niin paljon, että menetin muutamaksi päiväksi ääneni. Näin siis tupakointia kokeiltiin puumajassa ja Uumajassa.

Yläasteella löin parasta kaveriani, toisten yllyttämänä tietenkin, pojat sanoivat, että pääsen Hissun suosioon sillä tavalla. Hissu oli tuolloin ihastukseni, siitä olisi saattanut kehittyäkin jotain, ellen olisi ollut niin auttamattoman ujo.

Muistan, kun Hissu imi fritskun kaulaani luokkaretkellä. Minä laitoin myöhemmin lapun menemään tunnilla Hissulle, jossa luki ”I love you, rakas Hissu”, mutta siinä ketjussa oli yksi poika välissä ja tietysti sen oli pakko lukea se lappu. Siitä sain taas kuulla, mutta kateellisiahahan ne pojat taisivat vaan olla. Kerran muitten mentyä matikanluokkaan Hissu jäi kanssani kahdestaan käytävään ja sanoi että ”mitä rakas?” Minä häkellyin täysin enkä saanut aikaan mitään, en yhtikäs mitään ja lopulta Hissu kyllästyi saamattomuuteeni.

Menin ammattikouluun oikeastaan ihan väärälle linjalle. Minä olisin halunnut elektroniikka-asentajan linjalle, mutta huonon englanninkielen taitoni ja punavihersokeuteni vuoksi en sinne päässyt.

Seuraava vaihtoehto oli sitten koneenkorjaajan linja, josta luulin ensin, että se olisi ollut jotain sähköpuolen hommia, mutta ei. Se olikin polttomoottorikoneiden korjaamista. Moottorisahoja ja ruohonleikkureita, mutta oli siellä autoja ja jopa traktoreitakin.

Siinä sitten pikkuhiljaa, kun tutustuin niihin laitteisiin, olin vähän orpona siellä, kun muilla oli mopot ja Monkeyt, minulla ei ollut ollut koskaan mitään sellaista.

Äitini kotipaikalla Kyrsyällä oli kyllä hänen isävainaan entinen Mobylette-polkumopo ja Sachs-mopo olleet, joista tuotiin osia kotiin Ritosaareen. Veljeni rakensi maastopyörän siitä Mobyletten rungosta hitsaamalla siihen polkupyörän polkimet. Piti vähän valkoista valhetta ammattikoulussa muille oppilaille viljellä, että on minulla ollut Sachs-merkkinen mopo, etteivät ihan urpona sentään olisi pitäneet.

Puolen vuoden opiskelun jälkeen alettiin veljeni ja riparikaverin kanssa laittamaan kuntoon isäni saariautoksi hankkimaa -64 -Rekordia. Se oli jäänyt vajan taakse ruostumaan ja me oltiin veljeni kanssa purettu siitä melkein kaikki sähköjohdot irti.

Vilkkurelekin oli ollut ovisummerina kerran. Näin silloin sen ovisummerin asentamisen jälkeen sellaisen unen, jossa yksi luokalleen jäänyt koulukaveri oli raiskaamassa linja-auton takapenkillä yhtä meidän peruskoululuokan tyttöä. Tuo tyttö sai jalallaan painettua linja-auton pysäytysnappia ja samalla heräsin siihen, kun äitini tuli ovestamme ja summeri pärähti soimaan.

Olihan siinä Ooppelissa sitten melkoinen homma. Jarrut vuoti ja niissä oli jatkuvasti ilmaa, se ei pysähtynyt, kuin pumppaamalla muutaman kerran polkimella. Eli aina piti varautua hyvissä ajoin etukäteen pysähtymään, mikäli halusi ilman suurempia lommoja saada auton pysähtymään. Ja tulihan niitä lommojakin.

Sähköjen laittaminen oli kaikkein suurin homma. Kone purettiin osiin, kun luultiin, että se oli leikannut kiinni, ja sen vuoksi isämme oli sen hylännyt. Eihän siinä sitten muuta vikaa ollutkaan, kuin kannentiiviste oli palanut.

Laitettiin kone sitten kasaan, mutta pääsimme sillä vain muutaman kilometrin ajelemaan. Sitä paitsi silloin oli ratissa yksi kylän pojista, Ipana, joka antoi sille tavallista enemmän kenkää. Silloin se jysähti kiinni.

Meille oli tullut se virhe sitä kasatessamme, että kampiakselin laakeriliuskat olivat menneet väärin päin.

Sitten kuultiin, että yhdellä naapurilla oli samanlainen Ooppeli, jonka kone oli tosin osina, mutta se oli remontoitu. Käytiin isän ja velipojan kanssa ostamassa se, mutta siellä oli myös kirkkaankeltainen Ford Cortina, vuosimallia 1968, joten veljeni halusi sen.

Niinpä se sitten piti ottaa hinaukseen, maanteitä pitkin oli matkaa nelisenkymmentä kilometriä, vaikka suoraan vesiä pitkin vain pari kilometriä. Niin sokkeloinen on Saimaan Pihlajavesi.

Tuosta matkasta pääsi nauttimaan usein jäiden tultua muulloinkin, sillä meillä oli silloin Riku-niminen hirvikoiran ja pystykorvan sekoitus, joka säntäsi jäiden tultua aina tuonne parin kilometrin päähän riiustelureissuilleen.

Ja kun jäät olivat vielä heikkoja, oli Riku aina käytävä hakemassa autolla maantietä myöten, siis tuon 40 kilometrin matkan.

Riku sitten oli kerran lähtenyt taas tuonne riiustelureissulleen, eikä tullut enää takaisin. Vasta seuraavana keväänä löytyi rannasta, oli hukkunut heikkoihin jäihin virtaavaan salmeen edellisenä syksynä.

Veli sai siis Cortinan ja minulle jäi vanha Ooppeli korjattavaksi, kone siihen ja kävin myöhemmin sieltä paljon muutakin rompetta, ovia ja kattoja ynnä muuta, mitä milloinkin vielä ehjää löysin.

Sain Ooppelin toimimaan, mutta kun olin nähnyt ammattikoulussa kaverilla Commodoren, niin sen malliset Ooppelit alkoivat enemmän kiinnostaa, se minun Ooppeli kun oli piilofarmari. Coupemallit kiinnostivat sporttisuutensa vuoksi.

Ajokortti-ikäkin alkoi kohta olla käsillä, joten aloin rakentaa uusiksi koko Ooppelia. Halusin täysin muuttaa sen coupemalliseksi. Hitsailin siihen naapurista ostamiani takaluukun ikkunankehyskiä ja katonpuolikkaita. Ongelma oli vain se, että meillä ei ollut, kuin hitsausmuuntaja, mikillä se olisi pitänyt tietysti tehdä.

Kertomus tosielämästä, miten elämän koukerot kuljettelevat kivikkoisillakin teillä, monestikin pahasti kompastuen, mutta aina nousten jaloilleen. Elämä kuljettaa välillä mielisairaalassa, välillä vankilassa, mutta myös triathlonia harrastamassa ja bändin kanssa keikkaillessa, välillä on otettava ero kaikkeen entiseen ja heitettävä reppu selkään ja lähdettävä kulkemaan. Lopulta tämäkin kulkija löytää paikkansa ja osaa asettua paikoilleen.

Kansi: Timo Tynkkynen